

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Exegesis Euangelij Matthæi II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

NON parum ad rem pertinebat, vt quum Euangelista scripturus Christi esset apparitionem Magorumque aduentum, neque locum neque tempus taceret. Multum quoque fidei ad stipulatur, vbi rei que describitur, tam ad locum, quam ad tempus testimonia prophetarum consentiunt. Quando enim Iudæorum magis confutari posset impietas, quam dum ex eorum libris, ex rerum euentu, ex prophetarum oraculis, & ex eorum tandem confessione probari potuit: vt quod consententur ipsi, & alijs astruunt, ipsi credere nolunt? Sciebant ex prophetia Iacob tempus adesse Christi natiuitatis: puta cum iam ablatum foret sceptrum de Iuda, cum tempus item heredomadarum à Daniele prædictum, foret impletum. Quamobrem cum omnia iam viderent impleta, de Christi nascituro tempore non poterant dubitare. Ad hæc autem non ignorabant locum ex Michæa Propheta. Quæ omnia tacite hic Euangelista indicat, cum dicit:

Gene. 49.

Danie. 7.

Mich. 5.

Cum natus esset Iesus in Bethleem Iudæ, in diebus Herodis regis, ecce Magi ab oriente venerunt Hierosolymam, dicentes.

Herodes Afcalonita qd fuerit.
 Herodes Antipas quis fuerit.
 Matth. 14.
 Marc. 6.
 Matth. 27.
 Lucæ 3.
 Gene. 49.
 Mich. 5.
 Gene. 8.

Hic Herodes alienigena fuit, non de semine Israel, patre scilicet natus Idumæo, matre Arabe, à Romanis, quibus Iudæa facta est tributaria, Iudææ constitutus in regem. Hic alioqui Afcalonita vocatus est: cuius filius Herodes erat Antipas, qui decollauit Ioannem, & Christo in passione in alba veste illudit. Huius tempore (vt prophetia impleteretur Iacob patriarchæ, dicitis: *Non auferetur sceptrum de Iuda, & dux de femore eius, donec veniat qui mittendus est: & ipse erit expectatio gentium*) debuit nasci Christus. Debit etiam nasci in Bethleem Iudæ, quomodo Michæas ante prophetauerat. Vbi Iesu Domino nostro nato, impleta quoque alia est prophetia. Nam Iacob fratrem suum Esau in Mesopotamiam fugiens, & in eodem loco dormiens, qui dicebatur Bethel, vidit per somnium scalam positam, cuius summitas pertingebat ad cælum, angelosq; ascendentes & descendentes per eam. Quamobrem dixit: *Quam terribilis est locus iste. Non est hic aliud, nisi domus Dei, & porta cæli.* Reuera Christo ibidem nato, erat ibidem domus Dei. Corpus namque eius de virgine sumptum, domus est Dei. Porta autem est & cæli, per quam intramus in cælestem hereditatem, idem Christus. Hæc porta primo hoc in loco nobis manifestatur. Siquidem hic Magi primi sunt ex gentibus, qui ad hanc domum accedunt. Vide autem quanta sit Magorum deuotio. Mox vbi ex stella, quæ illis apparuit, regem didicerunt natum, nullam facientes mentionem præsignarent, & impietatem confutarent Iudæorum. Illi enim exultabant propter natiuitatem Christi, hi dolebant. Sequitur enim paulo post omnem Hierosolymam cum Herode ex Magorum aduentu & rei nouitate turbatam. Illi, inquam, regem quærebant alienum, hi spernebant suum. Illi rogabant vt ostenderetur, hi quidem indicauerunt locum, vbi esse inueniendus: sed nemo Iudæorum vel ex curiositate mouebatur, vt cum

Deuotio Magorum quantis fuerit.

Magi

VI
22

Magis ad quærendum, ad contemplandumque regem suum se fatigaret.

Vbi est qui natus est rex Iudæorum?

Quid facitis ô Magi, quid facitis? Cur sic loquimini in terra aliena? An nescitis in Iudæa nullum alium vocari regem, nisi quem Romanorum potestas constituit? Num ignoratis regem alium ibi adhuc viventem? Qua temeritate audetis alium nominare regem, cum sciatis iustitiam legis, crudelitatemque tyranni, qui non sinat alium honorari regem, se in potestate regni constituto? Cur periculo tanto vos exponitis? Si regem, inquit, timeremus præsentem ac temporalem, non inquireremus futurum, ac cælestem. Sed quid de periculo mortis, cui vos inuolucitis? nonne prudentius fuisset tacuisse? Si periculum timeremus mortis, ad hanc regionem nunquam aduenissemus. Videsne Magorum deuotionem, fidem atque confidentiam? Nondum viderant Christum, & parati iam erant mori pro Christo. Nondum Christum nouerant, & parati erant coram crudelissimo rege in illius præiudicium Christum confiteri, Christum adorare, Christo offerre munera.

Fides Magorum quanta fuerit.

Qui fuerunt, inquis, hi Magi: Fuerunt, inquit Chrysostomus, sapientes in Perside, quia eo tempore ibi regnabant sapientes. Hi enim, hoc est, eorum maiores audierant Balaam diuinatoris olim prophetiam, seu oraculum, de stella hac loquentis: *Orietur stella ex Iacob, & exurget virga de Israel, & percutiet duces Moab, &c. & erit Idumæa possessio eius.* Propter hoc vaticinium, per sapientes successores obseruabatur aduentus, seu apparitio huius stellæ. Verisimile est autem, stellam hanc apparuisse tanta singularitate ab alijs stellis distinctam, vt dubitare non possent, singularem maximi regis cuiuspiam ortum hanc significare. Neque enim de illis stellis erat vna, quæ ab initio fuerunt creatæ, sed ad Christi natiuitatem significandam esse cepit, & peracto ministerio suo iterum desijt. Hanc enim vbi viderunt Magi & sapientes in dinoscendis astris periti, intellexerunt hanc regis Iudæorum ortum significare. Per hoc enim puer ille Iesus reges, seu Magos hos illuminabat, per quod erudiri & certiores fieri poterant. In hoc, inquam, eis loquebatur, eorum opinioni condescendens, in quo intelligebant. Non enim tam facile credidissent angelo (si fortè ad illos fuisset missus) quam crediderunt stellæ: Angelorum enim noticia apud illos fuisse minor credenda est, quam stellarum. Siue autem allocutione per stellam, siue illuminatione erga Magos Deus fuerit vltus, nihil refert, cum constet eos de ortu plenè informatos noui regis Christi nihil dubitasse. Erant igitur certi Christum regem Iudæorum natum, licet vbi natus foret id nescirent: nisi quod suspicabantur magnum gloriosumque regem in maxima, nobilissimaque ciuitate, inter ditissimos, interque peritissimos (maximi enim faciebant ipsi sapientiam, cum nemo apud illos nisi sapientissimus regnaret) quærendum, inueniendumque. Quapropter Hierosolymam primo accedunt, dicentes: Vbi est, qui natus est rex Iudæorum? Vides, quia non interrogant, an natus sit. De hac enim re non ambigunt, sed, Vbi, inquit, natus est?

Magi tres qui & quales fuerint. Chryloto. Num. 4.

Stellæ tribus Magis apparentis qualitas quæ. Gene. 1.

Magi quomodo de ortu Christi fuerint certificati.

f Vidimus

Vidimus enim stellam eius in oriente, & venimus adorare eum.

Vidimus stellam eius natiuitatis ostensuam, in oriente nos constitim, quam eius esse intelleximus. Deo enim, vt dixi, eis inspirante, aut quo cuique modo reuelante, didicerunt hanc esse stellam à Balaam vaticinatam quam mox quoque deuotè secuti sunt. Illis itaque Hierosolymam ingressa stella disparuit, quo Christi fieret natiuitatis manifestior, & Iudæorum ignauia magis detestanda probaretur. Neque enim interrogati, & de loco natiuitatis certa indicia scripturarum testimonia proferentes, excusare se de ignorantia poterant, qui inquirentibus Christum, locum, vbi inueniretur indicabant. Itaque si voluissent, Dei admonitionem merito intellexissent, Magorum deuotione & exemplo inuitati, qui indicabant Iudeis tempus, ab iisdem verò sciscitabantur locum natiuitatis Christi: quo citius, quod in salutem fiebat omnium, Christum scilicet esse natum euulgaretur. Quod Leo papa luculenter enunciat, dicens: Ad omnium hominum spectat salutem, quod infantia mediatoris Dei & hominum iam vniuerso declaratur mundo, cum adhuc exiguo detineretur oppidulo. Quamuis enim Iserahticam gentem, & ipsius gentis vnã familiam delegisset, de qua naturam vniuersæ humanitatis assumeret: noluit tamen intra maternæ habitacionis angustias ortus sui latere primordia: sed mox ab omnibus voluit agnosci, qui dignatus est pro omnibus nasci. Tribus igitur Magis in regione orientis stella nouæ claritatis apparuit, quæ illustrior cæteris, pulchriorque sideribus, facillè in se intuentium oculos, animosque conuerteret: vt confestim aduerteretur, non esse ociosum, quod tam insolitum videbatur. Dedit ergo aspicientibus intellectum, qui præstitit signum: & quod fecit intelligi, fecit inquiri, & se inueniendum obtulit requisitus. Ideo absque dissimulatione ingenue Hierosolymis confitentur: Et venimus adorare eum. De longinquis adeo regionibus aduenimus, vt adoremus eum. Vide hic, quomodo puer ad quem festinabant, non modo eos illuminabat, sed etiam, quo nullam metuerent potestatem, quin liberè voluntatem suam confiteri auderent, confortauit.

Audiens autem Herodes rex turbatus est, & omnis Hierosolyma cum illo.

Nunquam non grandis potestas timori subiecta est. Erat autem rex Herodes non iniuria pauidus, quippe qui timore anxius, nec vnquam securus regnum suum tutabatur. Erat præterea execrabilis parricida, multi sanguinis effusi sibi malè conscius, qui nec Hircano socero suo regi summo sacerdoti, nec vxori suæ Hircani propinquæ, nec proprijs ex eadem susceptis filijs pepercit, quos omnes aliosque multos truculentus carnifex morte damnauit. Premit enim tyrannos quoque metus, quomodo eorum quidam dixisse fertur: Quem multi timeant, vt multos quoque ipse timeat necessè est. Verum quam pulchrè Herodi hymnus insulat Ecclesiasticus in hæc verba loquens: Hostis Herodes impiè, Christum venire quid times? Non eripit mortalia qui regna dat cælestia. Attende præterea hic peruersam adulationem Iudæorum: quia vt refert Euangelista, turbata est omnis Hierosolyma

Numer. 24.

Leo papa.

1. Timot. 2.

Stellæ Magorum claritas quanta fuerit.

Herodis crudelitas quanta fuerit.

lyma cum illo. Vt quid enim turbantur propter natum sibi regem? fortasse respondet quispiam: Timebant (quoniam de Christo futuro, & iam, vt ferebatur, nato carnaliter sentiebant) ne duobus regibus inter se decertantibus, ipsi perturbationibus inuoluerentur. Timebant sanè. At quæ est hæc ignauia, temporalem & malam inter peccandum pacem adeo præferre, vt malint impio Herodi subijci, quam à rege cælitus veniente, cælitusque misso & nunciato gubernari? Figurabatur quoque in hac Herodis ciuitatisque propter Magorum Christum quærentium aduentum turbatione, infantumque cruenta perditione, turbatio futura Iudæorum, quando post Christi ascensionem Apostolis prædicantibus, gentibusque Christi Euangelium suscipientibus Hierusalem, vniuersumque Iudaicum regnum turbabatur atque tumultuabatur, quoniam apostolorum prædicationem exterminare, Christi que nomen conabantur persequendo, fugando, occidendoque sanctos Dei prædicatores extinguere.

Timoris Iudæorum causa quæ fuerit.

Turbatio hæc Iudæorum & Herodis quæ figuratur.

Actor. 5.

Et conuocans omnes principes sacerdotum, & scribas populi, sciscitabatur ab eis, vbi Christus nasceretur. At illi dixerunt ei: In Bethleem Iudæ. Sic enim scriptum est per Prophetam: Et tu Bethleem terra Iuda, nequaquam minima es in principibus Iuda. Ex te enim exiet dux, qui regat populum meum Israel.

Mich. 5.

Quando Herodem audimus propter Christi natiuitatem turbatum, non potest ex pietate euenire, quod tam studiose de Christo nascituro interrogat. Audiuit enim ex Magis natum regem Christum: ideo vult scire ex sacerdotibus summis & scribis, quorum erat regere, docereque populum, & explanare legem, vbi Christus nasceretur. Quæ, inquit, Herodi erat notitia de Christo? Intellexit enim Magorum interrogationem, non de quouis rege, sed de maximo ac summo rege Christo, quem Iudæi expectabant. (Licet in hoc errabant, quod temporali potestate & in gloriosa maiestate illum regnaturum putabant.) Dicendum: Herodem Profelytum fuisse Iudæorum, id est, ad Iudaismum conuersum, sed imperfectè in lege institutum (quod actus eius & vita testantur) ideo audierat Messiam venturum, quem suspicatur hunc esse regem natum, quem Magi quærebant. Caput igitur, vbi ille sit nasciturus, vbi expectandus, discere ex sacerdotibus & peritis in lege. Respondent illi quomodo legerunt in Michæa scriptum. Quid de scripturis tu interrogas Herodes? Si scripturis credis, cur iam acuis gladium in puerum, meditans, illum quomodo possis perdere? Num poteris homo corrigere ne fiat, quod Deus, vt fieret, ordinauit & prædixit? Quod si scripturis non credis, quid de his, si iuxta mentem tuam vaniloquæ sunt, interrogas? Respondens Chrysostr. Credebat, inquit, Herodes in malo, in bono non credebat: quoniam quidem quod inde nasciturus foret Christus, vt scripturæ dicebant, credebat: quoniam autem aduersus illum agere non poterat, quem Deus mittebat, non credebat: quia non suo consilio gubernabatur, sed vinculo diaboli trahebatur ligatus. Sic sunt omnes homines peccatores: in quibus diabolus operatur: credunt scripturis: & non credunt:

Herodem fuisse profelytum Iudæorum.

Chrysostr.

f : quia

Scripturis
quomodo
credant &
quomodo
non credant
peccatores.

quia hoc ipsum quod credunt, perfectè credere non permituntur. Si quidem omnes qui Christiani sumus, & legimus & scimus, quia mundus confusus, & quia morituri sumus: & hoc ipsum tamen perfectè non credimus. Si enim perfectè crederemus, sic viveremus, quasi post modicum transfuri de hoc mundo, non quasi in æternum mansuri.

Tunc Herodes clam vocatis Magis, diligenter ab eis dicitur tempus stellæ, quæ apparuit eis. Et mittens illos in Bethleem, dixit: Ite & interrogate diligenter de puero. Et cum inueneritis, renunciate mihi, vt & ego veniens adorem eum.

Duplici modo credibile audierat Herodes à sacerdotibus responsum. Primo, quia à sacerdotibus fuit dictum: deinde quia exemplo prophetiarum fuit comprobatum. Non tamen ad deuotionem flectitur nasciturus regis, sed ad malitiã interfectionis eius per dolum. Malus enim homo, quæ Dei sunt intelligere potest, quæ Dei sunt agere non potest. Quapropter vide, quam insidiosè ad se vocat Magos Herodes, nihil mali suspicantes. Explorat tempus, hoc est, diem apparitionis stellæ. Deinde diligenter inquisitionem de puero mandat. Tertio, renunciari sibi rem postulat, puerumne, ac vbi inuenerint. Quarto, quo dolus non sentiat, velle adorare puerum se fingit, ac muneribus honorare, quem tamen gladio parabat occidere. De quo eleganter sanctus Leo papa disserit, dicens: Audiens Herodes rex, Iudæorum principem natum successorem suspicatus, expauit, & molitus necem salutis auctori falsum spondit obsequium. Quam foelix foret, si Magorum imitaretur fidem, & conuerteret ad religionem quod disponebat ad fraudem. O cæca stultæ æmulationis impietas, quæ perturbandum putas tuo furore diuinum consilium. Dominus mundi temporale non querit regnum, qui præstat æternum. Quid incommutabilem dispositurum rerum ordinem vertere, & aliorum facinus præoccupare disponis? Mort Christi non est temporis tui. Ante condendum est Euangelium, ante prædicandum est Dei regnum, ante sanitates donandæ, ante sunt facienda miracula. Cur Herodes quod alieni est operis, tui vis esse criminis: & non habiturus effectum sceleris, in solum te reatum præcipitas malæ voluntatis. Nihil hac molitione proficis, nihil peragis. Qui voluntate natus est, arbitri sui potestate morietur. Renunciate, inquit, mihi, vt & ego veniens adorem eum. Videre serpentinam vocem. Ex illorum enim erat numero vnus, qui loquuntur pacem cum proximo suo, mala autem in cordibus eorum. Simulat se adorare velle, quem necare decreuit. Quam misera autem (ait Bernardus) est ciuitas aut congregatio, in qua regnat Herodes, quoniam Herodiana sine dubio particeps erit malitiæ, & ad nouæ salutis ortum Herodiana mouebitur turbatione. Nam Herodiana malitia & Babylonica crudelitas enascens velle extinguere religionem, & allidere paruulos Israelis. Si quidem enim ad salutem pertinens, si quid religionis oritur, quicumque resistit, quicumque repugnat, planè cum Aegyptijs paruulos Israelitici germinis necare conatur. imo cum Herode nascentem persequitur Saluatorem.

Herodis insidie quantæ in Christum puerum.

L20. Papa.

Psalm. 27.

Bernard.

Herodiana malitia & Babylonica crudelitas mysticè quæ. lxxd. 2.

Qui

Qui quum audissent regem, abierunt. Et ecce stella, quam viderant in Oriente antecedebat eos, vsque dum veniens, staret supra vbi erat puer.

Viderat magnam Magorum deuotionem Herodes erga Christum: nec sperabat eos blanditijs, nec minis, sed nec auro posse corrumpi, vt in nati pueri necem consentirent. Quia igitur aliud non potuit, deuotionem ipse quoque simulabat, & reges innocentes abire dimisit. Vide autem & ab initio quanta sit pietas, quanta deuotio Magorum, quanta fides gentium. Vna stella eos per alienas terras, vt in Christum crederent, permouit: Iudæos vt crederent, nec sol iustitiæ Christus ipse mouere potuit. Stella, inquit, antecedebat eos, puta Magos ab Hierusalem recedentes. Hæc erat stella quam in oriente viderant, & quæ eos ducatu suo in Hierosolymam duxerat: quæ denique non longè ab Hierusalem se; quo Magi interrogare cogerentur, subduxerat. Hæc euntibus versus Bethleem Magis iterum præcedens sociata est, donec staret supra locum, vbi puer erat. Quia enim loquendo non poterat, stando Christum locum quæ eius indicabat. Noli autem mirari, quod stella seruit Magis Christum quærentibus: mirare potius quod non vna stella tantum, sed omnia etiam elementa tibi seruiunt delinquenti, Dei quæ inimico.

Pietas deuotio fidesque Magorum quanta.

Videntes autem stellam, gauisi sunt gaudio magno valde.

Mulum ex stellæ ducatu, quem se amisisse putabant, exhilarati sunt Magi. Videbant enim se haudquaquam deceptos, præsertim cum etiam testimonia sacerdotum & scripturæ interim accessissent: vnde ad inueniendum regem, quem quærebant Christum, certiores redderentur. Videtis quam sapientes fuerunt hi tres viri. Nihil numinis tribuerunt stellæ: puerum vt Deum adoraturi quærebant. Stant iuxta domum, parant munera: nec scandalizantur de neglecto tanti regis apparatu. Nullam enim ibi curiam, non alium palatium, non ædes regales, nullos ministros, nec signum aliquod temporalis maiestatis offendunt.

Sapientia Magorum quanta.

Et intrantes domum inuenerunt puerum cum Maria matre eius, & procidentes adorauerunt eum.

Mirum fuit deuotionem tantorum virorum non perijisse, cum regem quærerent, inuenirentque nullo diademate regio insignitum, nõ viderunt purpuram aut regium aliquid, sed mirabilem inopiam & paupertatem. Viderunt domum vilem, & animalibus magis quam hominibus ad inhabitandum idoneam. Viderunt matrem eius, vix, vt Chrysostronus ait, tunicam vnã habentem, non ad ornamentum corporis, sed ad tegimen nuditatis. Viderunt puerum vilibus pannis inuolutum, & sordidiori in præsepio positum. Quareuis credendum potius sit, hac hora in gremio matris sedisse, atque hospites tam deuotos blando atque amabili contuitu oculorum benigne recepisse. Vide autem quanta fuerit reuerentiæ, ante puerum inopem mox procidere, & vt Deum adorare?

Chrysostr.

Infans Christus quomodo Magos excepit.

Et apertis thesauris suis, obtulerunt ei munera, aurum, thus & myr-

& myrrham. Et responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

Munera Ma-
gorum tria
myrricis
quid.

Nunquam satis Magorum horum laudari potest deuotio. Siquidem non satis illis erat adorasse, sed etiam muneribus oblati se prostre-
batur, optobantque feruentissimo desiderio, puero huic vero regi ac Messia
Iudæorum esse subiectos. Offerebant munera, quibus iuxta mysticam sig-
nificationem, puerum hunc agnoscebant Deum, agnoscebant regem, agno-
scebant mortalem. Oblatis autem muneribus, commendatisque animis
suis (neque enim dubium est, hac præcipue hora summa exultatione,
alacritateque spirituali perunctos, sentientes in puero, hoc quod lingua non
possent explicare, nec corde comprehendere) moniti sunt in somnis res-
ponso accepto, quippe qui solliciti fuerant, inter se consultantibus, an ad He-
rodem sibi foret redeundum, nonnihil sinistra suspicantes. Moniti igitur
ne redirent, per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Et nobis à ro-
gione similitudinis, ab innocentia, ab originali iustitia, qua olim exci-
dimus, hallucinamurque opus est redire in regionem nostram, v. p. caele-
stem patriam, per aliam viam, quam per illam per quam excidimus, præ-
stante Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula. Amen.

SERMO IN EODEM FESTO.

De Magorum deuotione, studio ac muneribus.

Magorum
patria quæ
fuerit.

Chrysof.

Numer. 24.

Chrysofom.

Magi vnde
dicitur sint.

INtrantes domum, inuenerunt puerum cum Maria matre eius: & prostrantes, ad-
trauerunt eum. Et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera, aurum thur &
myrrham. Matth. II. Memoriam apparitionis Dominicæ hodie agimus
filij charissimi, qua puer Iesus, & adhuc infans seipsum gentibus, hoc est,
primitijs gentium exhibuit. Itaque hos Magos Christum quærentes, ex
Aethiopia aut Perside venisse multi volunt, quos tam longo itinere bre-
ui potuit tempore adducere puer Iesus. Fuisse autem horum aduentus oc-
casionem Chrysofomus hanc ita narrat, dicens: Legi Magos istos ex libris
Balaam diuinatoris apparituræ huius stellæ scientiam accepisse: cuius di-
uinationo posita est in veteri testamento: *Orietur stella ex Iacob, & exurgebit
mo de Israel, & dominabitur omnium gentium.* Audiui aliquos, inquit, veterum
Chrysofomus, referentes de quadam scriptura, & si non certa, non tamen
destruente fidem, sed potius delectante, quoniam erat quædam gens sita
in ipso principio ipsius Orientis iuxta Oceanum, apud quos ferebatur qua-
dam scriptura inscripta nomine Seth, de apparitura hac stellâ & muneribus
ei huiusmodi offerendis, quæ per generationes studiosorum homi-
num patribus referentibus filijs suis habebatur deducta. Itaque elegerunt
seipfos duodecim, quidam ex ipsis studiosiores & amatores mysteriorum
caelestium: & posuerunt seipfos ad expectationem stellæ eiusdem. Et si
quis moriebatur ex eis, filius eius aut aliquis propinquorum qui eiusdem
voluntatis inueniebatur, in loco constituebantur defuncti. Dicebantur
autem Magi in lingua eorum, quia in silentio & voce tacita Deum glori-
ficabant. Hi ergo per singulos annos post messem trituratorem ascen-
debant